

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: oponent

Autor/ka práce: Barbora Heldová

Název práce: : Institucionalizovaná péče o umírající pacienty očima sociálních pracovníků

Vedoucí práce: Prof. Jiří Kabele, CSc.

Oponent/tka: Mgr. Petr Matoušek

Navržené hodnocení: dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Výzkumných otázek je několik, některé by zasloužily větší pozornost. Domnívám se, že otázka: *Jak obor lékařské péče formuje dynamiku vztahu mezi sociálními pracovníky a pacienty?* je velmi obsáhlá a její zodpovězení vyžaduje především analýzu dokumentů, což ale v práci chybí.

Struktura práce je logická a členění jednotlivých kapitol přehledné. Přesto si myslím, že název práce nekoresponduje s jejím obsahem – viz další body.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Ano, literatura je relevantní k tématu, i když převažuje literatura z oblasti sociální práce a autorka opomíjí sociologické zdroje, především etnografické studie.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorčina pozice v rámci výzkumného šetření byla problematická, protože se v ní míchá pozice výzkumnice a stážistky. Myslím si, že by práci prospěla metoda autoetnografie. Více viz. bod 7. Pokud ale byla autorka v pozici „jen“ stážistky, potom není práce „Institucionalizovaná péče o umírající pacienty očima sociálních pracovníků“.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Některé ze závěrů jsou velmi povrchní – například: „Mou první výzkumnou otázkou bylo ovlivnění vztahu mezi klienty a sociálními pracovníky lékařským prostředím/péčí. Tento vztah je tímto ovlivněn především z důvodu vytržení klienta z domácího/přirozeného prostředí, na které byl zvyklý. Pokud by klient nebyl hospitalizován, pravděpodobně by se s konkrétním sociálním pracovníkem nikdy nesetkal.“

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano, autorka pracuje s citacemi i parafrázemi, které jsou dostatečně odlišeny od jejich zjištění.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Formální stránka práce je v pořádku.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

V práci mne zarazilo, že autorka nevěnuje dostatečnou pozornost etice. Zatímco sociální pracovníce jsou citovány pod křestním jménem, klienti/ky hospice jsou citováni/y příjmením i jménem. Byla data opravdu anonymizována?

Stejně je to i s použitím diagnóz – jakým způsobem se autorka dozvěděla diagnózy klientů? Pokud je jednou z autorčiných hlavních výzkumných otázek: *Jak obor lékařské péče formuje dynamiku vztahu mezi sociálními pracovníky a pacienty?*, str. 4, potom by součástí této práce měla být právě citlivost k tématu, zda sociální pracovníce mohou používat diagnózy klientů a jak a kde je ona hranice mezi lékařskou praxí a sociální prací.

Poslední připomínkou je, že v práci není reflektován souběh rolí – autorka slibuje etnografický výzkum, zaštiťuje se metodou zúčastněného pozorování, ale v mnoha citacích vlastně jen popisuje svoji činnost sociální pracovníce, to znamená, že nepozoruje nikoho ze sociálních pracovníc, ale práci sociální pracovníce, kterou má popisovat vykonává sama a potom ji analyzuje:

Řekla jsem tedy, že kdyby si to rozmysleli, budu v denním centru a před rozloučením jsem paní Šejbanové slíbila, že ji zítra určitě ven vezmu, pokud bude tepleji – obě jsme však věděly, že půjdeme v každém případě. Autorka ale tyto její zažité situace vztahuje k tomu, jak sociální pracovníce obvykle jednají. Jaký je rozdíl mezi autoetnografií a etnografií?

Stejně je tomu i v citacích z rozhovoru: *„Paní Procházková se na mě usmála a říkala mi, že nás obdivuje, že jsme mladí lidé a že se takhle zabýváme s takovými neschopnými lidmi, jako je ona. Vysvětlila jsem jí, že není neschopná, ...“* Myslím si, že by bylo mnohem důležitější vzhledem k zaměření práce se dozvědět, co si myslí pod pojmem neschopnost a pod onou větou komunikační partnerka, než abychom se dozvěděli, co si myslí autorka bakalářské práce: *Vysvětlila jsem jí, že není neschopná, že už jenom tím, co vše vypráví, že byla v životě spokojená, hodně toho dokázala, byla statečná a odvážná a že mě její vyprávění zajímá a baví. Pak jsme se výrazu „neschopný“ zasmály.*

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Viz bod 7.

Celkové hodnocení práce:

Práce v mnoha bodech příliš neobstojí jako bakalářská práce. Nejvýznamnější výtky shledávám v použité metodě (sběru dat i analýzy) a nejasné etice, které autorka používala. Na druhou stranu jde o velmi nelehké téma – prolínání světů sociální práce, medicíny a výzkumu. Proto do diskuze navrhuji známku dobře s možností uvedené výtky vysvětlit.

Datum: 2. června 2015

Podpis: